

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213
Brzljavi naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravišтво: Marjini trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifi. Sprejemajo se le do 15. ure.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček uradu št. 13.238.

Tragičen konec Stambolijskega.

Aleksander Stambolijski je mrtev in z njim je za dogledni čas pokopana ideja o pomirjenju Balkana. Vest se ni kontrolirala v vseh posameznostih, ali s sigurnostjo se more reči, da voditelja najmočnejše politične stranke v Bolgarski ni več med živimi.

Stambolijski je padel kot žrtev onih tajnih sil, ki se po polomu germansko-osmanskega bloka pod nobenim pogojem niso marali sprijazniti z mislijo na novo bodočnost Srednje Evrope. Bolgarski seljak stoji pred zemskimi ostanki silnega človeka, ki je z junatvom in energijo obvaroval svojo domovino pred globljimi pretreslji. Priprosti učitelj iz Slavovice je razumel dušo bolgarskega seljaka, ki je želel samo miru in mirne obnove. Mož je v svoji sveti jezi zamahnil proti gadi zalegi germanofilske orijentirane dinastije in njenih podreptikov, z vsjo krutostjo ljudskega diktatorja je zajel državnim interesom nevarno gibanje makedonskijuh, a na kocku svojega uspešnega delovanja ga je doletela bridka usoda: plačati je moral uresničenje svojih idealov s svojo srčno krvjo... Kruta reakcija je neizprosno tirjala njegovo glavo, toda mož se je boril herojsko proti svojim nasprotnikom. Sofija lahko triumfira za trenutek, morda celo za par dni. Ali že v par dnevih se bo neizogibno pojavila, osvetla, ki zahleva neizprosno svoj ogromni tribut. Mera potrepljivosti je polna!

Odpor seljaških mas se zdi zlomljen in vlada germanofila Cankova gospodari neomejeno po vseh važnih centrih dežele. Zgodilo se je, kar se je že od vsega početka predvidevalo: v vojaškem in tehničnem pogledu organizirani revolucionarji so vzdržali glavne sante kmetijske upora z lahkoto, a s smrtjo Stambolijskega je obenem padla moralna zavest upornih seljaških mas. V naši prestolici vlada razumljiva napetost in razburjenost. Kolpotira se vest, da namerava Radoslavov stopiti na bolgarska tla. Pripravlja se provokacija, ki kriči do neba. Ko je pod Stambolijskim Radoslavov bil obsojen in contumaciam na izgubo vsega svojega premoženja se nam je zdela sodba razumljiva. Toda Radoslavov spada med obtožence, ki so sokrivi svetovne vojne. Njegov prihod v Sofijo se smatra po vsej pravici za eklatantno kršitev neullyskega miru. Tako nam vrača Bolgarska starega kova ono, česar kot zmagovalci nikoli in nikdar ne bomo prenašali. Naša nota še ni bila izročena revolucionarnemu kabinetu. Tolazi nas popolna solidarnost držav Male antante, naravnost imponujoče pa je stališče Grške, ki se v vseh vprašanjih solidariža z našo vlado.

Mir na Balkanu visi na niti... Mi se zavedamo svoje misije, ali v trenutku, ko dviga glavo srednjeevropske reakcije svojo glavo, ne moremo biti ravnodušni. Naši interesi so v nevarnosti. Italija se ogreva za koburške hlapce in odkrito odobrava kršitev neullyskega miru, ravno tako tudi Budimpešta. Naša vlada je ugotovila kršitev mirovne pogodbe. To dejstvo nam zadostuje, da utemeljimo pred vsem svetom, tudi pred Italijo, Anglijo in Madžarsko, da pogubnega rovarjenja podzemskih sil za nobeno ceno ne bomo trpeli. Solidarnost v Mali antanti je razblinila sanje habsburgovskih sanjavev. Ta solidarnost nam jamči za uspehi diplomatske akcije. Ako mirni koraki ne bi pripeljali k zaželenemu cilju, bo naša država posegla po sredstvih, ki ne bodo ljuba niti Sofiji, še manj pa onim, ki s prikritim veseljem pričakujejo novi balkanski konflikt. Italiji osobito, ki se goreče navdušuje za sotijske prekucube, priporočamo umerjenost. Če plane na Balkanu požar, se bo vnela tudi streha Italije. V Nemčiji se poraja veselje nad uspešnim pučom, toda nemški šovinisti pozabljajo, da so definitivno premagani in da Francija ne bo odnehala iztirjavati svojih zahtev, četudi bi morala korakati do Berlina.

Bolgarsko čaka morda že jutri usoda Poruhirja. Ker ne gre mirnim potom, bo morala govoriti brutalna sila. Evropska reakcija maže danes ob zgradbi miru, ki sloni na stebrih mirovnihih pogodb. Kar je Versailles za Francijo, to je Neully za našo kraljevino. Druge Brezgalnice svet ne bo več doživel, zato bo poskrbel v trenutku sile duhovno in fizično ujediniti narod Srbov, Hrvatov

Stambolijski — žrtev revolucionarjev.

Pred odločilnimi koraki.

Demarša še ni izvršena. — Ministrski svet. — Zastopniki strank pri dr. Ninčiču. — Protest mednarodne komisije v Sofiji.

Beograd, 15. junija. (K) Na sinočnji seji ministrskega sveta se je sklenilo, da se pošlje bolgarski vladi v Sofijo demarša. Medtem pa je vlada to namero opustila in ne bo poslala demarše za nekaj časa. Vlada bo počakala, da se dogodki v Bolgarski nadalje razvijejo in da se mala antanta koncentrira.

Beograd, 15. junija. (Z) »Politika« doznav: Na včerajšnji seji vlade, ki ji je predsedoval Nj. Vel. kralj, je bilo sklenjeno, da se še ne odloči definitivno, kateri dan naj se izroči protestna nota. Prepustilo se je našemu poslaniku v Sofiji, g. Rakiću, da napravi demaršo tedaj, ko bodo ostali predstavniki male antante in zastopnik Francoske dobili potrebna navodila od svojih vlad, tako, da bi se demarša napravila, četudi ločeno, pa vsaj istočasno.

Beograd, 15. junija. (Z) Med sejo narodne skupščine je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o dogodkih v Bolgarski. Razen tega so se pretresale dvajsetine in pa zakonski načrt o potih. Ta načrt predvideva uvedbo prisilnega dela.

Beograd, 15. junija. (B) Mednarodna kontrolna vojaška komisija v Sofiji je imela sejo, na kateri je sklenila, da vloži najenergičnejši protest, ker so bili postavljeni rezervni častniki za okrožne in okrajne načelnike, ker je bila apelirana popolna vojaška diktatura in so bili mobilizirani prostovoljci, kar se vse protivi mirovni pogodbi, katero je nova bolgarska vlada pogazila.

Beograd, 15. junija. (B) »Tribuna« poroča iz Sofije: Sinoči je bila seja ministrskega sveta, kateri je predsedoval kralj Boris. Seje so se udeležili vsi ministri in načelnik generalnega štaba Davidov. Predmet razprave je bilo stališče tujih držav, od katerih niti ena še ni priznala nove bolgarske vlade. Posebno skrb povzroča držanje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in drugih držav male antante. Na demaršo, ki se pričakuje v petek ali soboto od male antante, je vlada že sinoči pripravila odgovor. Bolgarski kabinet izjavlja predvsem, da je legalna, ker je prejšnja vlada podala ostavko. Trditev,

Stališče evropskih držav.

Beograd, 15. junija. (Z) Današnja »Politika« prinaša pregled o stališču, ki ga zavzemajo posamezne države v vprašanju državnega prevrata v Bolgarski. Tako piše, da so naši zvesti zavezniki Čehoslovaki v tem vprašanju z nami popolnoma solidarni. Med našo državo in med Rumunijo so se nesoglasja, ki so se pojavila v dopisovanju med Beogradom in Bukarešto, izgledala in bodo ostala samo kot neprijeten spomin.

Kar se tiče Italije, doznav »Politika«, da je italijanska vlada napravila korake, da zavre vsako protestno akcijo, akoravno je bila neullyska pogodba težko kršena. Italija, katere službeni zastopniki izjavljajo, da žele z nami prijateljskih odnosov, se poleg tega sistematično trudi, da se odtegne obveznostim rapalske pogodbe in sedaj kar očito podpira Bolgarsko, da ta izgrava neullysko pogodbo.

Madžarski poslanik pri dr. Ninčiču.

Beograd, 15. junija. (B) Madžarski poslanik na našem dvoru je posetil dans zunanega ministra dr. Ninčiča in je ostal pri njem eno celo uro. Kakor je doznal dopisnik, je pri tej priliki opozoril dr. Ninčič madžarskega poslanika

in Slovencev, ki bo, če treba, sporazumno s svojimi zavezniki dokazal, da Mala antanta ni iluzorna tvorba idealnih državnikov, marveč močno orožje proti vsem, ki zajejo ob temeljih poveljne Evrope.

da je bila kršena neullyska pogodba, ne drži, ker število vladnih čet ne presega 30.000 mož. Aktivnih častnikov Bolgarska sploh nima. S tem odgovorom misli vlada g. Cankova zadovoljiti malo antanto in se izogniti oboroženi intervenciji naše države. V Sofiji vlada velika potrtost zaradi držanja naše kraljevine in vsi pričakujejo, da bo vseeno prišlo do naše intervencije.

Beograd, 15. junija. (Z) Danes predpoldne je prišel minister za zunanje zadeve dr. Ninčič v narodno skupščino, kjer mu je bila sporočena zahteva, da se izjavi o dogodkih v Bolgarski. Dr. Ninčič je nato pozval na zaupno sejo gg. Ljubo Davidovića in Joco Jovanovića, potem pa posebej še Svetozara Pribičevića in dr. Korošca. Po teh konferencah se je raznesla vest, da minister zunanjih del ne bo dopoldne odgovoril na vprašanje g. Pribičevića, temveč, da bo zaradi še nepojasnjene situacije v Bolgarski odložil odgovor do jutri.

Beograd, 15. junija. (B) Dr. Korošec je proti sotrudniku »Novosti« izjavil, da je prepričan in da ima dokaze, da je bolgarske dogodke finansirala Italija, ki je v zadnjem času pošiljala mnogo denarja za Albanijo in za makedonskijuh. Glede naših odnosov do Italije je jasno, da so bolgarski dogodki naperjeni proti nam, da tako postanemo šibkejši nasproti Italiji. Mislim, da bo borba v Bolgarski jaka in dolgotrajna, da pa se povrnejo na vlado zopet zemljoradniki.

Praga, 15. junija. (B) V razgovoru s sotrudnikom »Bohemie« je izjavil jugosl. poslanik, da je pri dogodkih v Bolgarski opasno samo to, ker se v prvih vrstah zadnjega pokreta nahaja Aleksandrov, ki je znan kot prijatelj in pristaša Ferdinanda. Bolgarska mobilizacija krši neullysko pogodbo.

Beograd, 15. junija. (Z) »Politika« poroča iz Zajčara: Davi ob 2. uri se je pojavil bolgarski aeroplan, ki je skoraj ves dan krožil nad našimi mejami in reknogosciral. Na bolgarski strani se opaža nekaka živahnost. Misli se, da bolgarske čete utrjujejo meje proti nam.

Glede poseta angleškega poslanika sir Younga pri ministru za zunanje zadeve, dr. Ninčiču, doznav »Politika«, da je Youngu pri tej priliki uspelo, da se glede naše demarše v samem besedilu note napravijo znatne izpremembe in da se cela akcija ublaži. Grška je popolnoma na naši strani. Med grško in našo vlado se bo prav hitro dosegel sporazum za skupno akcijo. To je prvič, da Grška sodeluje skupno z malo antanto, četudi še ni vstopila v njo.

Glede Francoske pravi list, da je popolnoma na naši strani. Med Beogradom in Parizom vlada popolna iskrenost in soglasje v vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Pomoč Francije za akcijo v Sofiji je bila dragocena. Francoska in mala antanta hodijo proti rušilcem neullyske pogodbe po skupni poti.

na ostro pisanje in napade madžarskega tiska proti njemu povodom njegovega ekspezeja v narodni skupščini. Poslanik je izjavil dr. Ninčiču, da bo opozoril na to okolnost svojo vlado v Budimpešti, naj v interesu ohranitve odnosov dobrega sosedstva prenehajo taki napadi v madžarskih listih.

Stambolijski je mrtev... Ostala pa je ideja, ki jo je on tako silno zagovarjal: Ideja o slovanskem jugu, o slovanskem Balkanu, ki bo znal kljubovati vsem sovragom Slovanstva...

Tragična smrt Stambolijskega.

Beograd, 15. junija. (Z) Danes popoldne ob 5 in pol je »Vreme« izdalo posebno izdajo s to-le brzojavko: Uradno se naznanja, da je bil Stambolijski včeraj nekako ob 3. popoldne v bližini Slavovice ubit.

Po sporočilu ministrstva za notranje zadeve so vladne čete v teku prejšnje noči, t. j. med 13. in 14. junijem dosegle v bližini sela Golak, Vodja kmetov je bil obkrojen in je ponudil predajo. To je bilo okoli 7. ure zjutraj. Poveljnik vladnih čet je odredil, da Stambolijskega na vozu prepeljejo najprej v Bedren in nato v Slavovico. Pri Tatar-Pazardžiku je prišlo do velikih demonstracij. Uradno poročilo pravi, da se je, ko je sprevod dospel pred Slavovico, celo selo vzdignilo, prišlo za orožje, in napadlo vladne čete. Nato se je razvil hud boj, med katerim se je Stambolijskemu posrečilo pobegniti. Ko so se vladne čete zbrale, so ga zopet začele preganjati. Pri prvem spopadu je bil med streljanjem Stambolijski ubit. Ta posebna izdaja »Vremena« je v Beogradu posebno v političnih krogih napravila prav globok utis.

»Novosti« imajo istotako danes podobne vesti, samo da niso uradno potrjene.

Beograd, 15. junija. (B) Na jutrišnji seji narodne skupščine bo zunanji minister dr. Ninčič podal ekspozé o znanjem položaju, posebno pa o poslednjih dogodkih v Bolgarski.

nanji minister dr. Ninčič podal ekspozé o znanjem položaju, posebno pa o poslednjih dogodkih v Bolgarski.

Beograd, 15. junija. (B) Javljajo, da je Reuterjev urad dobil poročilo iz Sofije, da je bil Stambolijski pri Slavovici, ko je poskušal ubežati, ubit.

Sofija, 14. junija. (K) Bolgarska brzljavna agentura poroča: Vladne čete so ujele Stambolijskega v vasi Golaku v bližini Slavovice.

Sofija, 15. junija. (K) Bolgarska brzljavna agentura poroča: Stambolijskega so ujeli včeraj zjutraj ob 7. uri. Bivši ministrski predsednik Stambolijski se je obrnil do poveljnika čet z izjavo, da se hoče vdati. Ob 3. uri popoldne so ga prepeljali z avtomobilom iz Vetren v Tatar-Pazardžik. Ker je množica posvala Stambolijskega in ga hotela celo linčati, (?)! so ga morali znova odvesti v Slavovico, da ne bi prišlo do neljubih incidentov. Na potu v ta kraj je napadla skupina kmetov avtomobil, pri čemer se je Stambolijskemu posrečilo pobegniti. Čete so takoj dobile povelje, naj ga zasledujejo, primejo in odvedejo v Sofijo z močno eskorto. Tekom zasledovanja je prišlo do streljanja, tekom katerega je bil Stambolijski ubit. Vlada globoko obžaluje dogodek in je odredila natančno preiskavo. (?)!

Razvoj meščanske vojne v Bolgarski

Ljuti boji. — Nasprotniki bodo obsojeni kot razbojniki. Bolgarsko sovraštvo do naše kraljevine.

Beograd, 15. junija. (B) Iz Bukarešte javljajo: Po vesteh, ki so došle iz Calafata, se okoli Vidina vrše boji med pobunjenimi kmeti in vladnimi četami. Poveljnik mesta Vidina pripravlja po nalogu sotijske vlade obrambo mesta proti kmetom, ki so v velikih množicah prišli v neposredno bližino mesta in se tam ustavili. Vladne čete so prišle v mesto in pripravile vse za odpor proti kmetom, če bi ti napadli. V daljni okolici Vidina je med seljaki in oddelki vladnih čet prišlo do več spopadov. Po neuspelih poskusih komunistov, da izvrše v Sofiji protirevolucijo in se polaste oblasti, so se komunisti odločili, da v vsaj deželi podpirajo pokret kmetov proti sedanji vladi.

Beograd, 15. junija. (Z) Po časnihkih vesteh se pri Nikopolu ob Donavi bojujejo ljuti boji. Kmetje so porušili železniške proge. V okolici Varne se bje hud boj na prostoru 30 kilometrov. Po teh vesteh so kmetje uporabljali topove in streljali na mesto in sodi se, da je bodo kmalu zavzeli. Makedonskijuhci so po velikem odporu kmetov zavzeli Šumlo, važno središče kmetov.

Sofija, 15. junija. (B) V teku včerajšnjega dne je vlada sestavila vojna preka sodišča, ki naj v dveh dneh izvrše preiskavo in razsodbo nad vsemi zaprtimi osebami. Vsi nasprotniki nove vlade bodo obsojeni kot razbojniki.

Caribrod, 15. junija. (Z) Demokratski in radikalni klubi so imeli v Sofiji svojo sejo, kateri je prisostvovalo tudi več članov organizacije makedonskijuhcih. Na seji so ministri dajali izjave o odnosajih Bolgarske nasproti

inozemstvu. Radikalni ministri so svojim prijateljem zatrjevali, da ima današnja bolgarska vlada pri veselih zaslobi in da se ne boji intervencije balkanskih sosedov. Če bi se kdo umešaval v notranje zadeve in poskušal pomagati, da pride na površje zopet zemljoradniška vlada, bodo velesile intervenirale s svoje strani. Podpora s strani Italije je popolnoma sigurna.

Beograd, 15. junija. (B) »Politika« objavlja poročilo svojega dopisnika o dogodkih v Bolgarski sledeče: Neki Bolgar je izjavil vašemu dopisniku, da sodi Aleksandrov in drugi makedonski nacionalisti o izhodu Bolgarske na Egejsko morje to-le: Bolgarska ne bo dobila izhoda na Egejsko morje v Lausanni, ampak v Beogradu. Treba je le poslati gotove ljudi v Beograd, da ubijejo gospoda Pašića in ostale vodje Srbije v Beogradu. Na ta način bodo tudi Makedonci prišli do uresničenja svojega ideala. Bolgarska pa bo dobila izhod na Egejsko morje.

Beograd, 15. junija. (B) More se reči, da je zemljoradniški pokret v Bolgarski propadel. Vzrok tega je v prvi vrsti, da so se večja mesta podala revolucionarjem, tako da se kmetje niso mogli takoj zbrati.

Sofija, 15. junija. (K) Bolgarska brzljavna agentura javlja: Posamezni odpor, ki so ga pristaši Stambolijskega v prvem trenutku poskušali, je končno zlomljen. Vest, da se je njegovim pristašem posrečilo odrezati Sofijo od ostale Bolgarske, se je izkazala kot napačna. Po vsej deželi vlada popolna mir.

Francoski odgovor angleški vladi

Pariz, 15. junija. (K) Kakor piše »Echo de Pariz«, želi angleška vprašalna pola, ki je bila svojčas dostavljena Franciji, med dr. tudi poljsnila o sledečih točkah francoskega programa glede Nemčije:

1. Glede ustavitve pasivnega odpora Nemčije. V tem pogledu stavlja Francija naslednje zahteve: razveljavljenje naredb, ki jih je izdala nemška vlada izza vkorakanja Francozov v Poruhirje, amnestija za vse Nemce, ki so bili obsojeni, ker so se podredili odločitvam porenjske komisije ter francoskim sodiščem in oblastvom, obveznost nemške vlade, da se ne bo osvetila nad onimi nemškimi državljani, ki so se uklonili odredbam zasedbenih oblastev, povrnitev železničarjev v

službo, izrečen ukaz nemške vlade, da se imajo vsi nemški državljani ravnati po odredbah porenjske komisije in odločitvah vojaških sodišč, razveljavljenje prepovedi trgovinskih zvez med nemškimi tvrdkami, ki so poslušale naredb zaveznikov.

2. Glede onih ukrepov, ki naj bi stopili v veljavo po opustitvi pasivnega odpora. V tem oziru zahteva Francija sporazum glede bonov C, ki naj se razveljavijo proti poravnavi francoskih in belgijskih dolgov, pri čemer ostanejo v veljavi Francije in Belgie po deležu na bonih A in B, nadalje določitev dobav premoaga v naravi, pobiranje carin, oddaja zlata in 26 odstoten nadavek na nemški izvoz, takojšnja ureditve izrabljanja teh carin.

Narodna skupščina.

ZA POMOČ GLADUJOČIM. — DOGODKI V BOLGARSKI. — SPREJETJE NADALJNIH IZREDNIH KREDITOV.

Beograd, 15. junija. (Z) Danes ob 9. dopoldne je predsednik Jovanović otvoril skupščinsko sejo. Ko je bil prečitan in sprejet zapisnik zadnje seje, so se čitale prošnje in pritožbe, ki so došle narodni skupščini. Hkrati je predsednik naznanil, da je zemljoradniški klub predložil zakonsko predlogo o nujni pomoči za gladojoče. V tem zakonskem načrtu se zahteva odobritev izrednega kredita 120 milijonov dinarjev. Ta kredit bi bil namenjen za to, da bi se dale podpore onim, katerih posevki in vinogradi bi trpeli. Razdelitev bi se izvršila na podlagi odločbe komisije. Do podpore bi imeli pravico oni, ki žive od poljedelstva in katerih posevki so oškodovani za polovico ali preko tega.

Nato je predsednik dal prečitati pismo poslanca Wilderja, v katerem ta traja, da vlada ni obvestila skupščine o dogodkih v Bolgarski in vpraša predsednika skupščine, kaj je ukrenil, da zavaruje pravice skupščine. Slednjič zahteva od vlade, da čimprej informira skupščino. Predsednik odgovarja, da prej ni došla nikakršna iniciativa od poslancev, da pa je obveščena od vlade, da bo sama ob pravem času skupščino o vsem informirala.

Pred odhodom na dnevni red je predsednik dal besedo ministru za promet, dr. Valeriju Jankoviću, ki je rekel, da je bil v današnji številki Cicerarjevega »Beogradskega dnevnika« napaden zaradi svojega držanja na Kr-

fu nasproti Nj. Vel. kralju. Minister proti temu protestira, češ, da so navedbe netočne.

Po odgovoru nekaterih ministrov na posamezna vprašanja poslancev, je skupščina prešla na dnevni red. Pretresal se je zakonski načrt o izrednih in naknadnih kreditih, oddelek ministrstva za prosveto. Prvi je govoril radikal Stevan Nešić, za njim pa radikal Srečković. Na to je govoril še zemljoradnik Voja Lazić, ki je kritiziral politiko ministrstva za prosveto. Minister g. Trifunović je odgovoril, da njega ne zadene krivda zaradi prosvetne politike, ker jo je prevzel od bivšega ministra za prosveto, g. Pribičevića. Na to je odgovarjal g. Pribičević in izjavil, da prevzame popolno odgovornost za svoje delo v ministru. Nato je bil kredit za ministrstvo prosvete v znesku 80 milijonov in 409 tisoč dinarjev sprejet. Na to je prešla skupščina na oddelek ministrstva za vere. K temu je govoril klerikalec Skulić, ki je trdil, da je glavni poročevalec za proračun, g. Sečerov, namenoma izpustil številko, ki se je nanašala na duhovništvo v Sloveniji. To je dalo Sečerovu povod, da je povzel besedo in pobijal navedbe predgovornikov. Po kratkem govoru ministra za socijalno politiko in zastopnika ministrstva za vere, dr. Ninka Perića, je bil sprejet tudi ta kredit v znesku od 7 milijonov in 194 tisoč dinarjev. Seja je bila na to zaključena in prihodnja seja določena za jutri ob 8 in pol.

Sumljiva Madžarska.

Ze pred par dnevi smo omenili, da so budimpeštanski politični krogi prav dobro vedeli za preobrat v Bolgarski. V Budimpešti je bival zloglasni emigrant general Protogerov in cela vrsta kobursko navdahnjenih Bolgarov. Brez dvoma so obstajale intimne zveze, saj je znano, da je iskala Madžarska — tudi oficijelno — zaveznikov povsod, kjer je slutila le atom sovražstva proti novemu redu v Evropi, zlasti pa proti državam Male antante. Ekspozice g. Ninčiča je povzročil v madžarskem časopisu burjo ogorčenja in zgodilo se je nekaj nečuvstvenosti: zunanji minister gospod Daruvarj je odgovoril na kampanjo peštanskega tiska v nekem tonu, ki ga v političnem življenju in še posebej z odgovornega mesta nismo vajeni slišati. Madžari niso po osvoboditvi niti enkrat pokazali dobre volje, urediti svoje odnose do naše kraljevine prijateljskim putem. Peštanskim krogom, ki jim načeluje krščansko nacionalni upravnik Horth, lebdi še vedno pred očmi integriteta dežel svetoštetanske krone.

Bolgarska nam je za časa vojne zadala težke udarce, globoke rane. In vendar se je naša vlada uverila o iskrenosti politike g. Stambolijskega in je pričela utirati pot k sporazumu. Imamo tudi svoje obračune z Italijo, toda naša vlada se je ravnala po nujnih zak-

„Manjšinski problemi.“

Nemški poslanec gospod Schauer je v zadnji številki »Cillier Zeitung« odgovoril na ono točko ekspozicije zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki govori o pravicah koroških Slovencev ter o ugodnostih, ki jih uživajo Nemci v Sloveniji. Dr. Ninčič se je v ekspoziciji opiral na številke. To mu je posla-

nec Schauer očividno zameril, ker je mnenja, da bi morali govoriti poleg števil še drugi činitelji. Dr. Ninčič je ugotovil, da na Koroškem 70.000 Slovencev nima niti ene slovenske šole, medtem ko imajo Nemci v Sloveniji 37 ljudskih šol ter 2 nemški gimnaziji. Koroški Slovenci imajo samo 1 staro kul-

stah. Trlo pa se smeje, igra, biča, karikira in pleše.

Odč. Danilova je bila Otela kakršne so pač povsod. Tul ni potrebno nič drugega kot pehar vedrosti in zdravja. Režija je razposajena scene pri Truelsenovi močno, semintja malce prekrepro podčrtala.

Izmed manjših vlog je omeniti vrlo posrečen tip »osumljenega« kazničenca št. 76. Tega osumljenega človeka je pisatelj s satiričnimi nameni postavil na oder. Napačno pojmovana morala meče ljudi v ječo (Abel) in za poboljšanje človeške družbe se malega zločinca poniža na številko in se ga ponižanega vrne družbi nazaj. Vseskozi je igra zdrav protest proti izrodkom časa in tradicij. Ker jih krepko osmeši — doseže svoj namen.

— Št. 35 »Gledališkega lista« prinaša članek »Različne novitete«. »Razno« ter kot umetniško prilogo sliko g. J. Zorman, člana opere. Slika g. Kralja je morala vsled tehničnih zaprek izostati.

— IV. umetnostna razstava »Kluba Mladih« se odprla dne 17. t. m. v dvorani Akademski doma, poleg hotela Union, nasproti Kleinhaymerju. Odprta bo skozi 14 dni dnevno od 9 do 12 in od 15 do 18 ure.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je koncertiralo v nedeljo zvečer v Delavskem domu v Trbovljah. O izvaljanju vzporeda nam je obhlepelo daljše poročilo.

— J. Pavčič: Trile možki zbori. Glasbena Matica je izdala tri razmeroma preproste in lahke moške zbere priljubljenega skladatelja J. Pavčiča. Naša društva jih bodo gotovo vesela. K omeni se je povrnilo.

— Timo Pattiera, slavni tenorist, južnoslovenskega pokolenja in J. Baklanov, slavni ruski bariton: ista dne 6. t. m. nastopila z velikanskim uspehom v pražkem Narodnem divadlu.

turno društvo, Nemci v Sloveniji pa 74 kulturnih in gospodarskih društev ter 5 listov.

Argumenti, ki jih pošilja g. Schauer v obrambo svoje nemške nacionalne politike, so na prvi pogled stilizirani tako, da vzbujajo verjetnost, če pa premerimo njih bistvenost, vidimo, da ne morejo ovreči misla Ninčičevega ekspozicije. Ni mogoče zanikati, da nemški jezik ni svetovni jezik. Izmišljotina pa je trditev gospoda Schauerja, češ, da je narodna zavednost koroških Slovencev padla že tako sloboda, da so morali slovenski krogi pozivati prebivalstvo, naj svoje otroke na vsak način pošilja v slovensko šolo, ker je na njej uveden tudi pouk nemškega jezika. Mi vemo, da je zavednost koroškega slovenskega prebivalstva še odprta in sveža. Te resnice ne spravi nobena nemška propaganda s sveta.

Kar se tiče društev, bo moral gospod Schauer priznati našo silno koncilijalnost. Naj nam pove zastopnik naših Nemcev, ali bi v Beljaku trpeli po preobratu gasilno društvo s slovenskim poveljevalnim jezikom? Naj nam pove samo en slučaj, da je nemška policija in žandarmerija branila tako slovensko kulturno prireditve na Koroškem pred nacionalističnimi tolpami! Popolnoma razumljivo je, da smo razpustili društva, ki nimajo danes pri nas nobene eksistenčne upravičenosti. Ali misli gospod Schauer, da bomo mirno trpeli podružnice »Südmarke«, »Schulvereine« in morda kako »Ortsgruppe des Reichverbandes deutscher Eisenbahner«? Eno je zadel g. Schauer: »Društva nastajajo iz potrebe posameznih krogov prebivalstva.« Pri nas ni več potrebe za nemška društva, ki bi uganjala pod krinko kulture politično propagando. Ona društva, ki imajo v spodnještajerskih mestih neko tradicijo, tako n. pr. mariborski »Männeresangsvereine«, so itak ostala in se nimajo Nemci v tem pogledu prav nič pritoževati. Našim Nemcem je dano v javnem življenju več kot preveč prilike, da se poslužujejo svojega jezika, ter ga negujejo v novih razmerah.

Gospod Schauer pravi, da sta v Sloveniji samo dva nemška lista: njegovo osebno glasilo ter trikrat na mesec izhajajoča »Gottscheer Zeitung« in »Marburger Zeitung« pravi, da »samo izhaja v nemškem jeziku. Isto mnenje ima tudi o kočevskem »Radikalu« ter o tedniku »Volksstimme«, ki stoji pod vplivom Slovencev. Gospod poslanec zavrača nekako poročilo zunanjega ministra, ter pravi: »Das ist di deutsche Presse« in Slovenien... Dobro je, da se je to pot izvoljeni zastopnik naših Nemcev razkrinkal. Njim torej ne gre zato, da izhaja mnogo glasil v njihovem jeziku, da bi se mogli raznovrstno informirati o vseh zadevah našega javnega, političnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Nemci pogrešajo očividno trobila, ki bi po vzoru celjske tetke ogrevale absurdno izmišljotino o velikih krivicah, ki se gode trem tucatom pravih Nemcev v naši sredini.

NRS je postopala napram Nemcem gotovo z ono obzirnostjo, ki je pravzaprav niso zaslužili. Ozirala se je pač na pravdo narodnih manjšin. Ali g. Schauer naj ne pozabi, da ga slovenska javnost kljub količniku nikoli ne bo smatrala kot legalnega zastopnika prave nemške narodne manjšine. Predobro znan nam je način nemške in nemškutarke agitacije po Dravski dolini in v pujskem okraju. Nismo šovinisti in ne bomo odobraval niti nobene nasilne politike proti tujerodnemu elementu, ki ga je usoda posadila v našo sredino. Skrbeli bomo pa zato, da nemštvo v Sloveniji ne bo pričelo igrati one vloge, ki jo igra številnejši kompaktni ter napram državnemu narodu veliko boljšeji vodinski švabski element. Ob preobratu so vojudinski Nemci z zadovoljstvom pozdravili osvoboditve Srbov, Hrvatov in Slovencev, dobro vedo, da bodo deležni svobode, ki jim je Madžarska ni hotela dati. Naši mariborski Nemci so še takrat, ko je bila sleherni nade na nemški »Marburg« izgubljena, demonstrirali po ulicah za priklopitve k Nemški Avstriji. To si je treba zapomniti, ne da bi bilo treba iz tega dejstva izvajati konsekvence. Prišlo bodo nove volitve. Takrat bomo videli, koliko glasov bo pritegnil na sebe nemški kandidat. Volina geometrija se proti Nemcem v Sloveniji ne bo uporabljala, pač pa bo država v njenem lastnem interesu našla dovolj sredstev, da se v dobrega Slovence spremeni zadnji »deutschfreundlicher Slovene«, odnosno renegat. Takrat se bodo razmere razčistile že v toliko, da zunanji minister v svojem ekspoziciji ne bo več smatral potrebno, odgovarjati nemškemu poslancu iz Slovenije. Tudi številke ne bo več treba navajati in polemike o manjšinskem problemu bodo izginile iz našega časopisja.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih

JUTRANJE NOVOSTI

Usoda Stambolijskega.

Beograd, 15. junija. (Z) Ker so od večeraj popoldne prekinjene direktne zveze s Sofijo, dohajajo vse vesti o dogodkih po prevratu z meje preko Caribroda. Ustaja g. Stambolijskega se je ponosila, vendar pa se danes javlja, da se še ne ve gotovo, ali je Stambolijski ujet ali v boljih ubit. Po vesteh, ki so ponoči došle preko meje, v Bolgarski še vedno traja precejšen nemir. Druga vest pravi, da Stambolijskega ni v okolič Tatar-Pazardžiku. Minister Obov, ki je prisel v Rumunijo, je dal novinarjem izjave, iz katerih se vidi, da on upa na popolno zmago Stambolijskega,

ki se po njegovi izjavi nahaja v okolič Plevne.

Caribrod, 15. junija. (Z) O Stambolijskem, ki je iz Slavovice krenil v Tatak-Pazardžik, se je izvedelo, da se je sedaj napotil v drugo smer, prišel v Panagjurište in došel Pirdol, kjer je konjenica zajela pet ljudi njegovega spremstva. Pirdot je v bližini gostih gozdov balkanskih planin. Ako Stambolijskemu uspe, da se umakne v te gozdove, ga ne bo nihče našel.

Pariz, 15. junija. (Z) »Agence Radio« javlja, da je bolgarski poslanec dobil iz Sofije vesti o prihodu ustašev Stambolijskega v Sofijo.

Vojna odškodnina.

Od konca vojne pa do danes se vleče vprašanje reparacij, kakor se navadno imenuje vojna odškodnina, kot brezkončna kača dan na dan po vseh časnikih, tako da je človek včasih res že sit enih in istih litanih. Lahko pa rečemo, da to vprašanje v zadnjem času spreminja teden za tednom, da celo dan za dnem svoje oblike. Zadnji teden je spet stopilo v drug štadij: Belgija in Francija zahtevata od Nemčije kot prvi pogoj pred početkom pogajanj, da Nemčija preneha s svojo obstrukcijo v ruhrskem ozemlju. To je glavna točka. Treba je priti enkrat popolnoma na jasno. Naravno je, da je na to Poincaréjevo zahtevo izjavil nemški kancler Cuno prošlo soboto v svojem govoru v Münsterju, da nobena vlada ne more učiniti, da pasivna rezistenca preneha v Poruhru, kajti nobena vlada je ni povzročila. Ta trditev je pač naivno poguma, kajti na stotine dejstev dokazuje ravno nasprotno. Čudno je, da je uporabil Cuno ravno ta izgovor. Pariški »Gaulois« pripomni k njegovemu govoru: »Lavirati, pridobiti na času, in na potu malo goljufati, to je vsa taktika onkraj Rena. Polom nemškega odpora v Poruhru je menda nelzbežen.«

Nemčija pa pri tem pada vedno globlje, vrednost marke je že pod vrednostjo avstrijske krone in je za boljševiskim rubliem najslabši denar na svetu. V enem mesecu, od začetka maja do začetka junija, se je kurz dolarja dvignil v Nemčiji za 105 odstotkov, živila so se med tem podražila za 78 odstotkov. Vse meče marke proč in kupuje industrijske papirje, katerih nekateri

so dosegli povišanje svoje vrednosti za en in pol milijona odstotkov proti mljnovni vrednosti. Ker vrednost gotovih papirjev silno raste, drugi pa naravno bolj zaostajajo, si lahko predstavljamo, kako ogromna bogastva in kako strašni polomi so rezultat teh špekulacij.

Inozemstvo je pa precej slabo orientirano, kaj se je med tem zgodilo z nemško industrijo, ki je pravo bogastvo Nemčije. Nemški listi poročajo, da vlada splošen zastoj. Dobavitelj raje zadržuje svoje blago, kot da bi ga prodajal. Kupovalci se, kolikor je le mogoče, vzdržujejo nakupovanja. Od tkalnic dela enašt tovarn od dvajsetih en do tri dni na teden.

Zavezniki se boje, da ne bi vse garancije, ki jih nudi Nemčija, prinašali drugega kot papirnih mark. Železnica in davki, ki jih nudi Nemčija v zastavo, prinašajo na pr. samo papirne marke. In kaj naj zavezniki počnejo z njimi?

Kaj pa z eksportno industrijo? Ta je edina, ki prinaša zdravo valuto in ta bi edina mogla nuditi sigurne garancije. Se ena možnost je, dobiti od Nemcev plačilo, to je zasega nemškega premoženja v inozemstvu. Nemci ga cenijo na dve milijardi zlatih mark, Francozi pa na dvajset do petnajst. Kdo ve?

Če pretresamo ta vprašanja, potem razumemo, zakaj so Francozi zasedli premoženje v Poruhru. Premog je zlata valuta in Poincaré si je svest, da če nič ne bo držalo, bo pa slednjič Francija je poplačana s to zdravo valuto, ki jo drži krepko v svoji roki.

—Zn—

Mariborski občinski svet.

Maribor, 15. junija.

Po skoraj enomesečnem odmoru se je vršila danes seja občinskega sveta mariborskega, ki je obetala postati z ozirom na napade v nekaterih tujakih listih na mestno uradništvo zelo zanimiva. Res je dr. Leskovar (SLS) takoj v začetku seje napadel župana, da je pravzaprav on pravi krivec malverzacij, ki jih je povzročil mestni uradnik Stefan Pirh. Župan Grčar je izjavil, da je takoj, ko je zaznal za zadevo, uvedel revizijo. Ker gre za osebne stvari, se je zadeva obravnavala podrobneje v tajni seji.

Župan Grčar poroča nato, da mora občinski svet poslati v davčno komisijo na pregled novih stavb dva člana. Določena sta občinska svetnika Bahun in profesor dr. Rostohar.

Razstavljen odbor Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe pravi, da bi se mu dovolilo za dobo od 15. julija do 1. septembra t. l. zapreti Prešernovo ulico med Razlagovo in Aleksandrovo cesto, ker je prejel že toliko prtljag, za katere ne zadostuje več razpoložljivi prostor. Prošnjo se ugodil s pogojem, da zatvoritev ulice ne sme ovirati eventualno potrebnega nastopa gasilcev v slučaju požara.

V zadevi carine za svojčas pridržane svinje poroča poročevalec občinski svetnik dr. Serbec, da se je zadeva pravda med državnim erarjem in Jadransko banko, ki je izstavila garancijsko pismo za neplačano carino, že vršila in da je Jadranska banka pravdo izgubila. Pričakovati je

torej, da bo banka sedaj prišla občino za povračilo. Poročilo se vzame na znanje.

Poročevalec 2. odseka poroča o nekaterih manjših zadevah in se sprejmejo nekateri prošilci v občinsko zvezo.

Poročevalec 3. odseka, občinski svetnik Bahun, poroča, da namerava električno podjetje uvesti števec, katerih potrebuje se približno 3000, ter prosi, da se mu v to svrhu dovoli uporaba že dovoljenega kredita. Prošnjo se ugodil v tem smislu, da se dovoli zaenkrat nabava le 100 števecov.

Iz obračuna mestne plinarne je razvidno, da dolgujejo nekatere stranke na plinu skupaj 107.000 Din. Bilanca je pasivna. Sorazmerno s cenami premoga se poviša cena plinu od 1. julija dalje od 2 na 2,50 Din za kubični meter. V svrhu sanacije plinarne se sklene odklopiti od plinskega omrežja 300 javnih svetilk, ki niso več v uporabi. S tem se bo prihranilo okrog 30 odstotkov sedaj uhajajočega plina. Nadalje se dovoli plinarni kredit v znesku 30.000 Din za prenovbo vseh retortnih peči, ki sta nujno potrebni vsled popravila generatorja dvojninske naprave.

Ugovor lastnika Grajske kleti proti zavrnitvi njegove prošnje za napravo gostilniškega vrta na Trgu Svobode se podaljša, deloma burni debati z glasovi socialistov odkloni.

Javna seja je bila na to zaključena, narkar se je vršila še tajna seja z obširnimi dnevnim redom.

Organizacija NRS.

Akademski omladinil

Da dostojno in smoteno razmahemo idejo radikalizma v Sloveniji, smo ustanovili akademski radik. klub »Slovenski Jug«.

»Naloga« Slovenskega Juga »je v tem, da pouči akademsko omladino o socialnem značaju radikalizma in da pripravi akademsko omladino za nacionalno politično delo. »Slovenski Jug« ima za osnovno nalogo in osnovno smer: integralno edinstvo naroda in države Srbov, Hrvatov in Slovencev, katere smatra kot en narod, to z ozirom na zgodovinsko tradicionalno odnošaje in politično razmerje. Klub ima namen širiti idejo narodnega edinstva in delati za sporazum enakopravnih bratov. Zato odklanja vsak plemenski separatizem.

Radikalna omladina je proti kapitalističnemu gospodarskemu redu, je pa socialistična, to iz svojih dveh osnovnih načel? Socializacija, proizvodnih sredstev in razredni boj. Je versko tolerančna, ker ji je osnova družabnega življenja svoboda prepričanja.

Radikalna omladina je narodna. Ona je za dobiti ne samo posameznika, ampak celega naroda in je pripravile-

na doprinesiti vse žrtve za narodno državo in za neosvobodjene brate. Pozivamo vso patriotsko nacionalno omladino, ki se pridružuje naši socialni kulturni državni ideji, da pristopi v naš klub, v klub Narodne radikalne omladine. Naš cilj je cilj svobode, je cilj mladosti v razmahu ideje edinstva in medsebojnega bratstva. V soboto, dne 16. junija predava tovariš Ljubo D. Jurković v gostilni Mrak na Rimski cesti ob pol devetih zvečer o razvoju radikalizma. Po predavanju prosta debata. Pozivamo vse akademike, ki se žele seznaniti z idejo in zgodovino našega radikalizma, da posetijo to predavanje. Vstop vsakemu prost.

V Ljubljani, dne 13. junija 1923.

KONZULATI V LJUBLJANI

Gen. konzulat Č. S. R.: Brez št. 8/L

Francoski konzulat: Ljub. kreditna banka, Duraška cesta.

Hon. konzulat Belgije: Urad Ljubli. velesemnja.

Avstrijski konzulat: Turjaški trg 4/II.

Italijanska delegacija: Zrinjskega cesta št. 3/I

Iz prosvetnega življenja.

LJUBLJANSKA DRAMA.

Gustav Wied: 2 x 2 = 5.

Dodatno k večerajšnemu poročilu je posebej omeniti go. Saričev kot Estere Ablovo. Ta Estera je tip dobrega, pa v družabnih predstavi vzgojenega meščanskega dekleta. Tako je tudi njeno sorodstvo. Svobodnost in talentirani mož s kritičnim pogledom na življenje in z malce nenavadnimi alirami seveda stalno ogroža močvirnatu vzdruže in leno ravnanje v »ugledni« hiši računkega svetnika...

Povprečno izraliko bi vloga Estere brezdomno zapeljala v brezbarveno šablono. Pred sabo bi imeli plehko »nesrečno« ženo, kupček nesreče, ki lamentira v kričavih, pocestnih tonih... H koncu pa mrtvo lusk, ki bi v vsakim globom in kretmno glasno pozavnila: »Veste, zdaj bo pa vse dobro...«

Ga. Saričeva je zopet pokazala, kako ji je tako igranje tuje. To ducent-tipako Ablovo je ogmnila v prvem dejanju v fino odelo lepega tona (slišati jo je, žal, redko), akcenti ji vró iz občutka, igra ji teče naravno, neprislileno kot jo zahteva situacija. V zadnjem dejanju je nudila resničen umetniški užitek. Zensko-zapelitva pride vabit moža k sebi nazaj. Neusliliva, z resnično eleganco in gorkimi toni, zvenečimi med in pod besedami. Tudi niene pavze so bile polne vsebine. Ni vsak igralec za vse. V najmanjši in morda zani najmanji prikladni stvarici pa lahko vsakdo, ki ima takeltem pokaže eno: Umetniško uživetje. Nekoliko oparete prinese v igro Otela Lustigova. Bohemski trio: karikaturist, pisatelj in hetera živé življenje nad vsem in za — vso filistrsko okolico. Drugi se zbirajo okoli kofli, brezané po redovih in bogatih neve-

Vselovod Mihajlovič Garšin:

Nadežda Nikolajevna.

Roman.

Nadaljevanje.

Molčal sem.

— Še bil je nekoč človek, ki bi bil mogel, — je nadaljeval Semjon Ivanovič, — pa je mi hotel.

— Bezsonov? — vprašam jaz.

— Da, Bezsonov.

— Ali je že dolgo znan z njo, Senička?

— Zdavnaj že, še dlje kot jaz. V glavi tega človeka so sami predalčki in oddelki; odpre enega, potegne listič, ga prebere, in kar je tam napisano, to napravi. Tako se mu je primeril ta slučaj. Vidi padlo dekle. Takoj seže v svojo glavo (a tam je zloženo vse po alfabetu), vzame in prečita: nje ne bo mogoče nikdar izpreobrniti.

Semjon Ivanovič je prenehal govoriti. Podprl si je glavo z roko in mi gledal zamišljeno naravnost v obraz.

— Povej mi, kako sta se spoznala. Kakšni so ti čudni odnosi med njima?

— Pozneje, Andrej; sedaj ne morem. Mogoče pa, ti bo tudi sama povedala. Napačno sem rekel »mogoče«; gotovo ti odkrije vse. Saj ti si kakor... smeješ se Semjon. Poidimo, samo najprej moram poravnati račun pri kapetanu.

— Ali imaš denar?

— Imam, imam. Mačke ga prinašajo.

Stopil je na hodnik, zavalil nekaj slugi in čez minuto se pojavi sam kapetan. Bil je to krepak, korenjaški starec, še zelo svež, z gladko obratnim licem. Ko je stopil v sobo, je gizdalinsko pozdravil

in podal Helfreichu roko, meni pa se molče priklonil.

— Kaj želi gospod? vpraša vladno.

— Odhajam od vas, kapetan.

— Vaša volja, gospod — odgovori in skomigne z rameni. Bil sem z vami zelo zadovoljen, dragi gospod. Zelo me veseli, če stanujete pri meni, fin, izobraženi ljudje... Ali je vaš gospod prijatelj tudi umetnik? — vpraša, obrnivši se k meni s ponosnim in zelo elegantnim poklonom. Čast mi je, da se predstavim: Kapetan Grum-Skžebiski, star vojak. Podal sem mu roko in povedal svoje ime.

— Gospod Lopatnil — krikne kapetan, izražajoč na svojem licu spoštovanje in začudenje. — To je znano ime. Vsak učenec akademije ga imenuje. Zelo sem srečen, da sem vas imel čast spoznati. Želim vam slavo Semjadskega in Matejke... A kam se selite? vpraša kapetan Helfreicha.

— K njemu... — odgovori z nerodnim smehljajem Helfreich.

Dasi mi jemljete enega najboljših stanovalcev, vendar nisem ogorčen. Prijateljstvo... ima svoje posebne pravice... — reče kapetan in se zopet prikloni. — Takoj prinesem svojo knjigo...

Nato odide, držeč glavo pokonci. V njegovi hoji je bilo nekaj vojaškega.

— Kje je služil? vprašam Senjo.

— Ne vem; a ruski kapetan ni. To vem iz njegovega potnega lista; tam stoji samo plemič Ksaverij Grum-Skžebiski. Z diskretnostjo pripoveduje vsakomur, da je sodeloval pri poljski vstaji. Na steni pri njem še sedaj visi »dupeltovka«.

Kapetan prinese svojo knjigo in računa. Ko pogleda v knjigo in se zamisli za dve minuti v račune, izračuni vsoto, ki mu jo je bil Helfreich dolžan do konca meseca za stanovanje in hrano; Semjon Helfreich poravnava vse in v najlepšem pri-

jateljstvu se razidemo. Ko odneso stvari, vzame Semjon Ivanovič pod pazduho rjavkasto-rdečega mačka, ki se je že zdavnaj nemirno opletal med njegovimi nogami in vzdigoval pokonci rep kakor palmo ter zdajpazdaj kratko zamijavkal (gotovo ga je vznemirjala grozna soba), pa sva odšla.

IX.

Minile so tri ali štiri seanse. Nadežda Nikolajevna je prihajala k meni ob desetih ali enajstih in ostala do mraka. Večkrat sem jo prosil, da bi z mano obedovala, a kakor hitro je bila končana seansa, je vselej naglo stopila v drugo sobo, zamenila modri kostum s svojim črnim in se že poslovala.

Njen obraz se je v teh dneh zelo izpremenil. Nekak mračen in turoben izraz ji je obdal, tistice in navdal jamice njenih sivih oči. Redkokdaj je govorila z mano, živahnejša pa je postala le tedaj, kadar je sedel v atelieru pri svojem stojaču Helfreich, ki je brez ozira na vse moje prigovarjanje, naj se loti resnega dela, nadaljeval slikarje mačk. Razen rjavkasto-rdečega mačka je prišlo v našem bivališču še kakih pet ali šest mačk razne velikosti, spola in barve, ki jih je Agafja Aleksejevna hranila brez ugovora lastnika, dasi je bila z njimi neprestano v boju, ki se je končaval navadno s tem, da jih je vzela nekoliko pod pazduho in jih vrgla na črne stopnice. Mačke so se pa potem žalostno drle pred vrati in mehko srce naše gospodinjice ni moglo vzdržati tega: vrata so se odprla in modeli so iznova zavladali v stanovanju.

Kako živo se spominjam teh dolgih, tihih seans! Slika se je bližala h koncu in težko nedoločno čustvo mi je polagoma leglo v dušo. Vedel sem, da se bova z Nadeždo Nikolajevno razšla, ko je ne bom več potreboval za model.

Dalje prihodnjik

Nosite Palma

kaučuk pete in
kaučuk podplati
Znižana cena!



Sobarico

za hotel Royal v Zagrebu se išče. Reflektira se na starejše ženske, strogo solidne in energične, ki so že več let službovale v prvovrstnih hotelih. Mesto dobro in stalno. Istotam se sprejme tudi perfektne kuhinjsko in točilno blagajničarko, ki je bila že več let v prvovrstni restavraciji. Nastop takoj. Ponudbe na lastnika Hotela Royal a. g. Milana Canak, Zagreb, Ilica 44.

Franzensbad

sanatorij dr. Josipa Saloma

bivšega asistenta na kliniki v Beču, najmoderneje urejen za vse ženske, srčne in želodčne bolezni ter slabokrvnost.

Cene ugodne. (55 Kz na dan.)

Inserirajte v „JUTRANJE NOVOSTI“!

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3

nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za šivilje in krojače. Damsko, moško, otroško perilo. Najnovejše bluze v etaminu. Površne jopice, volnene in modne jumperje. Nogavice, roka vice, majice kratke nogavice. Svilene in pletene samoveznice itd. po priznani najnižjih cenah. Na debelo in na drobno!

Potni neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin in brat, gospod

Jernej Keber

železničar

po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere danes preminul. Pogreb pokojnika se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Selo šte. 23 na pokopališču k sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 15. junija 1923.

Žalujoča rodbina Keber.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 25 para. z davčno vred.

la Posavina sir

hljeb po 5 kg — kg Din 24.—
šalje poštom Mijekarna, Sunja.

Krasna nova vila

z lepim vrtom in prostim stanovanjem v Ljubljani se ugodno proda. Vprašati pri društvu hišnih posestnikov, Dunajska c. 17 od 4.—6. ure ali pismeno.

Knjigovodja

z trgovsko nazadnje poznava-
joč vse vrste knjigovodstva,
želi primarnega mesta, tudi kot
tajnik ali blagajnik pri kakem
večjem podjetju. Cenjene ponud-
be pod „Priden in točen,“ na
upravo lista.

Tri Blejska dekleta

želijo vlad dolgega časa dopi-
sovanja z inteligentnimi gos-
podi. Ponudbe pod „Radost, Mi-
lost in Veselje“, na poštno
ležeš Bled 2.

Dva dijaka

iščeta za prihodnje šolsko leto
značajno sobo s dobro oskrbo.
Ponudbe na upravo lista pod
„Primorac“

Sena

20 vagonov po ceni 550 — K
za 100 kg, franco Sladojevci,
proda Gjur Jelič, Sladojevci,
p. Slatina.

Akviziterje

agilne za Ljubljano, Celje Ma-
ribor išče domača zavarovalna
družba. Visoka provizija, event
stalna plača. Prijave na upravo
lista pod „Agilni akviziterje“.

Znanja

želi v svrhu ženitve mlad trgo-
vec z gospodično ali mlado
vdovo s premoženjem. Ponud-
be, če mogoče s sliko, katera
se pozneje vrne pod št. 304.
na upravo lista.

Gospodična

goučuje klavir mislje začetnice.
Naslov v upravo lista.

Strugarja

spretneja, samostojnega sprej-
me I. Jugoslovanska trgovina
ričnice in kljukice v Stražišču
pri Kranju.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal
Kranj, Glavni trg tvornica
vseh vrst blazin in žime in mor-
ske trave, modroca na peresih.
Specijalna tvrdica za izdelovanje
klubgarnitur. — Najnižje cene!
— Najsolidnejši izdelki! — Za-
hlevajte oferte in cenike!

Modra palica

angleške provenienice, 98-99%,
brezkonkurenčne kakovosti in
po zmernih cenah ima v zalogi
zastopnik družbe Val Jurmad
Celje, Breg 26, Slovenija

Trgovski vogelni lokal

v sredini mesta v zelo prometni
ulici se odda v najem s novem-
brom. Ponudbe pod „Dobra trgo-
vina“ na upravo lista.

Gospodična

želi priti h kakim stari gospej ali
h kakemu staremu gospodu za
družabnico. Gre tudi za gospo-
dinjo kakemu gospodu ali kot
vzgojiteljica k otrokom brez ma-
tera. Cenj. ponudbe na upravo
lista pod „Gospodična 1000“.

Knjigovodja

bilancist, z večletno prakso išče
službo. Cenj. ponudbe pod „Per-
fekten“ na upravo lista.

Dve sobarici

ena prva, ena druga, iščeta pri-
mernega mesta za takojšen na-
stop Kavcija na razpolago.
Ponudbe pod „Sobarica“ na
upravo lista

Učenec

iz dobre rodbine in samo z
dobrimi šolskimi spričevali, ka-
teri bi stanoval pri stariših ali
sorodnikih se sprejme takoj ali
koncem šolskega leta pri tvrdki
R. Smerček, Celje.

Auto

osebni, Nesselsoff, zelo do-
ber, lepa karoserija 15/45 H-P,
6 sedežev, se po ugodni ceni
proda. Chvatal, Ljubljana, Mar-
tinova cesta 80.

Stružnico

dobro ohranjeno, event. tudi no-
vo se kupi. Ponudbe na I. ju-
goslovansko trgovino ričnice in
kljukice in v Stražišču pri Kranju.

Hiša

trnadstropna v sredini mesta
Ljubljane se takoj proda. Poizve
se: Križevniška ul. št. 7/II.

Posestvo

enonadstropno hišo, primerna
za gostilno, 5 orolov zemlje,
2 orala sadovnjaka z mladim
sadjem razne vrste, 3/4 orala
vinograda, 1/4 orala polja po-
sejane, 1 orla travnikov se
proda s celokupnim inventarjem
radi odpotovanja v Ameriko za
ceno \$25.000.— Din. Franjo
Selimovič, gostilna Amerika Li-
pik, Slavonija.

Motor

s 5 konjskih sil, 5-60 m trans-
misijona (Reogschmiedengela-
ger se proda. Poizve se: Eisner,
Dravograd.

Stanovanjska hiša

v dobrem stanju s 4 sobami,
nad 16 orolov zemlja, 15 mi-
nut od Maribora se proda. Za
kupca stanovanje na razpolago.
Cena 270.000 K. Dopisi Stu-
denca pri Mariboru, Zrinjskega
ulica št. 1.

Službo

inkasanta, sluga ali kaj pri-
mernega iščem. Zmožen sem
6 jezikov v govoru in pisavi.
Ponudbe prosim pod „Nujna
pomoč“ na upravo lista.

Prodajam

prevozne, čistilne mlatinice
vseh velikosti, parne in benci-
novne lokomobile, razne štabilne
motorje iz druge gospodarske
stroje po zelo znižanih cenah.
M. Herge, Sv. Lenart, p. Vel-
ka Nedelja.

Dvonadstropna hiša

na prometni cesti Maribora, z
dobrodoščno trgovino z mešanim
blagom in dvoriščno hišico z
velikim skladiščem se proda.
Kupca dobi takoj stanovanje,
trgovino in skladišče. Vici, Ma-
ribor, Glavni trg 6.

Mlinar

išče službo nadmlynarja, pod-
mlynarja ali kot prvi mlynar na
kakem večjem mlinu. Grem tudi
za samostojnega na kak manjši
mlin, ali pa v zvezi s primernega
v najem.

„MOJ MIR“

Kreditna in stavbna zadruga
Maribor.
Rotovski trg št. 1
rabi stavbišča, stavbni
materijal in stavbne de-
lavce za Maribor, Celje,
Ljubljana.

Pristni naravni

malinčev sok
s sladkorjem vkuhan

po 21.— Din za 1 kg

nudi lekarna

dr. G. Piccoli

Ljubljana Dunajska c.

Iščeta se dva

elektromonterja

zanesljiva in popolna sa-
mostojna delavca, večša
vseh popravil električnih
strojev in transformator-
jev, ne čez 32 let stara.
Pismena ali ustmena po-
jasnila daje obratno rav-
nateljstvo južne želez-
nice oddelek VI/5, Ljub-
ljana.

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

izdelovatelj

dežnikov

Na drobno Na debelo

Zaloga

sprehajalnih

palic.

Popravila točno in solidno

Trboveljska premogokopna družba.

OGLAS.

50. redni občni zbor delničarjev Trboveljske premogokopne družbe, kateri se je vršil dne 1. junija 1923, je sklenil za poslovno leto 1922 izplačati dividendo

Din 25.— (dinarjev petindvajset) za delnico

od 11. junija t. l. in povišati delniško glavnico na SHS K 200.000.000.— (Din 50.000.000.—) z izdajo 500.000 komadov na donosca glasečih se polno vplačanih delnic v nominalni vrednosti od SHS K 200.— (Dinarjev 50.—).

V provedbi tega sklepa in v skladu z modalitetami emisije, katere so odobrene od občnega zbora ter upravnega sveta, daje se posestnikom sedaj v prometu nahajajočih se delnic pravica opcije in sicer:

za vsakih 5 (pet) komadov starih delnic 2 (dve) novi delnici, kateri parti-
cipirajo na poslovanem dobičku družbe od 1. januarja 1923 in sicer pod slede-
čimi pogoji:

1. za manje kakor 5 (pet) starih delnic ne daje se nikake pravice opcije;
2. pravica opcije ima se v času od 11. junija 1923 do vstevšega 25. junija 1923, ker se jo sicer izgubi, prijavit v času poslovnih ur na sledečih mestih:

V Jugoslaviji: pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu ter vseh njenih po-
družnicah in ekspoziturah: v Beogradu, Bjelovaru, Brodu n/S, Celju,
Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Jesenicah,
Murski Soboti, Osijeku, Rogaški Slatini, Sarajevu, Somboru, Sušaku,
Šabacu, Sibeniku, Skofji Loki in Vršacu ter njeni afilaciji: Jugosla-
venski industrijski banki v Splitu.

Na Dunaju: pri Centralni evropski deželni banki (Zentral Europäische
Länderbank) (podr. na Dunaju).

V Parizu: pri Banque des Pays de l'Europe Centrale.

V Zenovi: pri Lambert, Odier & Cie,

„Darier & Co.,

„Union Financiere de Geneve.

Pravica opcije na Francoskem se zamore izvršiti šele po izpolnitvi po fran-
coskih zakonih predpisanih formalnostih i. s. v terminu, ki bo pozneje razglašen.

3. Opcijski tečaj novih delnic znaša Din 62.50 tel quel po kom., ter se
ima takoj ob priliki prijave pravice opcije vplačati v gotovini sicer se izgubi
pravica opcije. Vplačilo se zamore izvršiti tudi na ta način, da se izroči divi-
dendne kupone za poslovno leto 1922 i. s. s prepustitvijo 5 dividendnih kuponov
v vrednosti a Din 25.— pro komad, tako, da je s tem poravnana protivrednost
dveh novih delnic. Za vplačilo v Avstriji je merodajna protivrednost po dnevnem
tečaju v avstrijskih kronah.

4. Pri prijavi ima se predložiti plašče delnic ter priložiti dvojni seznam,
v katerem so številke delnic vpisane v aritmetičnem redu. Formularje teh se-
znamov izdajajo brezplačno vsa subskripcijska mesta.

5. O pologu plašča delnic, kakor tudi o izvršenem vplačilu izdajajo se
blagajniška potrdila, katera se bodo v roku, ki se bo kasneje objavil, zamenjala
za odgovarjajoče nove delnice. Predloženi plašči starih delnic opremili se bodo
z žigom, ki bo označen, da je pravica opcije izvršena, ter se bodo takoj vrnili
strankam.

Nove delnice bo mogoče prevzeti samo pri onih podpisnih mestih, kjer
se bo izvršila prijava pravice opcije.

Dunaj, dne 11. junija 1923.

Trboveljska premogokopna družba.